

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 180 Lei.

Fél évre ... 90 Lei.

Egy negyed évre 45 Lei.

Egy hóra ... 15 Lei.

Hirdetések
árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyenlő
vasutak pályájában.

TELEFON-SZÁM: 88, 161

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulvardul Regela Ferdi-
nand I. (József 16h-ak) 88

TELEFON-SZÁM 161-111

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Vasárnap, augusztus 14.

Take Jonescu üzenete.

(A külügyminiszter nyilatkozatai.)

CLUJ (Kolozsvár.) Take Jonescu külügyminiszter a sajtó képviselőit fogadta és a következő nyilatkozatot tette:

— A békeszerződésnek a Romániában élő nemzeti kisebbségekre vonatkozó összes határozmányait teljességükben, becsületesen és őszintén akarjuk végrehajtani.

Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye a külföldi lapokban kolportált azon hírekről, mely szerint Románia és Magyarország között egy esetleges perszonál unió lehetséges volna — mosolyogva kijelentette:

— A perszonál uniónak a kérdése a jelenlegi viszonyok között gyerekség és arról egy pillanatig sem lehet komolyan beszélni. Sem a románok, de sem a magyarok soha még egy pillanatig sem gondoltak a perszonál unióra komolyan, még pedig három okból. Csak annak a politikának van létjogosultsága, amely a nép lelkében gyökerezik, állandó jellegű és tartós, már pedig egy Románia és Magyarország közti perszonál unió sohasem lehetne az. Magyarország még Ausztriával is csak alig tudott kijönni és ki hinnie el, hogy Romániával képes lenne a történetek után egy királyság alatt békében élni. Romániára nézve a perszonál unió egy cseppet sem volna előnyös és a román nemzeti egység határozott visszaesést és gyengülést jelentené.

Külföldi táviratok alapján a magyar lapok is megírták, hogy az antant szigorú jegyzéket intézett Magyarországhoz, amely öt pontból áll. Többek között Horthyék visszavonulását, háborús bűnösök felelősségre vonását kívánják. Így Wekerle, Horthy stb. A külügyminiszter csodálkozva hallgatta ezt az információt és kijelentette:

— Most hallom először. Ilyen jegyzékről semmit sem tudok. Valószínűleg egy szokásos antant-jegyzékről van szó, amelyben a békeszerződés végrehajtására és különösen a lefegyverzés minuciózus teljesítésére szólítja fel a magyar kormányt. Nem tartom valószínűnek, hogy az antant Magyarország belügyeibe ilyenformán beleszóljon. A Magyarországgal való diplomáciai viszonyt illetően még mindig a kezdet nehézségeivel küzdünk. Remény van azonban arra, hogy a feszült viszony rövidesen megváltozik amint a különböző szerződéseket, így a kereskedelmi, ipari közlekedési szerződéseket véglegesen megkötik. Hogy miért van még mindig szükség utlevélre? Arra csak annyit felelhetek, hogy Budapesten még mindig erős propagandát fejtenek ki ellenünk. Ez az oka annak is, hogy az idegenek ellenőrzését máig is szigorúan kell gyakorolnunk.

Végül a külügyminiszter ezeket mondotta:

— Egy üzenetet akarok az erdélyi magyarsághoz adressálni. Viselkedjenek a magyarok békésen és nyugodtan. Értem és mindnyájan értjük fájdalmukat, mert ha magyar volnék, ép úgy fájna

nekem is az új helyzet, de meg kell mondanom, hogy változásról ne is álmodjanak, ne engedjék magukat kiszolgáltatni a hitegetéseknek és ábrándoknak. Legyenek egy békés ország békés polgárai és törődjenek bele sorsukba.

A népszövetség dönt Felsősziléziáról.

(Mozgolódnak a lengyel felkelők.)

PÁRIS. A legfelsőbb tanács tárgyalásai csütörtök este hirtelen véget értek.

BOROSZLÓ. A párisi tárgyalások nem elégitik ki a lengyel vágyakat. A felkelők ezért erősen mozgolódnak. A határ mentén a lengyel katonák átkiáltják a németeknek, hogy legkésőbb vasárnap be fognak törni Felsősziléziába. Mértékadó helyen biztosra veszik, hogy a lengyel felkelés hamarosan lángra lobban. A beutheni kerületben nyíltan tobo-

rozzák a felkelő csapatokat. Fialtal bányamunkások szabadságot kérnek és beállnak a felkelő-seregbe.

PÁRIS. Briand francia miniszterelnök hozzájárult az angolok javaslatához, hogy a felsősziléziai kérdést a népszövetséghez terjesszék. Briand a legfelsőbb tanácsnak azt javasolta, forduljon felhívással Németországhoz és Lengyelországhoz, hogy a kezükben levő területeken a népszövetség döntéséig tartsák fenn a rendet

Aradon esett az eső. Kiszáradnak a folyók Magyarországon.

Az elmúlt éjjel nyugaton, délen és keleten sötét felhőtömegek gomolyogtak az ég peremén. Időközönként a távolban villámok cikáztak. A városban azonban a fák csendesesen lógatták lombjait. A város felett az égholton tagyogtak a csillagok s a legkisebb jel sem mutatta, hogy végre több heti elviselhetetlen hőség után megeredne az eső. Az éj folyamán a tikkasztó, fullasztó hőség ránehezedett a városra. Az emberek — nem tudván aludni — az ablakokból lesték, hogy közelednek-e a fellegek.

Éjjel után sötét felhőfoszlányok vonultak el északi irányban a város felett. A szél is megindult és hajtotta az eső-fellegeket. Háromnegyed ketőkor zúgó szél szágdult végig a városon és ritka eső szemelt. A hetek óta tartó szárazság után az emberek boldogan sóhajtottak fel. Az eső azonban egyszerre hirtelen elállt. Negyedóra múlva újból esni kezdett, de néhány perc múlva ismét megszünt az eső. A szünet körülbelül reggel 7 óráig tartott. Ekkor már teljesen heborult az ég és megeredt a kiadós eső, amely szünet nélkül egész délután 2 óráig tartott. Az eső következtében a levegő meglehetősen lehűlt és az egész természet felvidült. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy amíg máshol a nagy hőség után hatalmas zivatarok tomboltak, addig nálunk vihar és égháború nélkül köszöntött be a jótékony eső.

Hogy mennyire szükség volt az esőre nemcsak nálunk, hanem máshol is, mi sem bizonyítja jobban, mint a következő budapesti távirat:

A nagy szárazság következtében Magyarországon veszedelmesen apadnak a folyók. Ez immár a harmadik kánikula az idén Magyarországon. A Tisza már nem is hajózható, annyira kiszáradt a medre és oly alacsony a vízállás. A Duna Budapesten másfél méterrel alacsonyabb, mint az utolsó harminc évben észlelt augusztusi középvíz állás volt. A középső Dunán az alacsony víz állás következtében több helyen gázlok keletkeztek, amelyek azonban kevés híja, hogy nem akadályozzák a hajózást.

BUDAPEST. A magyar fővárosban és Magyarországon tegnap volt a legforróbb kánikula. Az elmúlt éjjel zivatar volt, amely Tirolból indult ki és kelet felé haladt. A szárazság az Alföldön és a Dunántul egy részén nagy károkat okozott, különösen a kapás veteményekben, takarmányfélékben és szőlőkben. A Dunántul déli részén a takarmányban, tengeriben az időváltozás nem segíthet. A földművelésügyi miniszter felfüggesztette a kapásvetemények kivételének engedélyezését. A Tisza alacsony víz állása szükségessé tette a kotrómunkálatok megkezdését. A Maros víz állása átlagosan egy méter. Vannak helyek, ahol jókora csolnak sem közlekedhetik. A makói zöldséges kofák nem használhatják a Maros viziútját.

— Ismét vizumoznak. Budapest. A budapesti román követség ma ismét megkezdte az utlevelek látogatását, amelyet a napokban egy jelentéktelen incidens miatt megszüntetett.

A Tisza-per befejezés előtt.

Orvosi vélemény zárt tárgyaláson.

BUDAPEST. A Tisza per tegnapi tárgyalásán a bíróság folytatta dr. Kluge Endre elmeorvos szakértő kihallgatását. A szakértő befejezte a Dobó Istvánra vonatkozó megfigyeléseit. Arra való tekintettel, hogy úgy Hüttner Sándor, mint Sztanykovszky Tibor a hadbíró előtt tartott főtárgyaláson kérték, hogy a rájuk vonatkozó orvosszakértői véleményeket egyrészt betegségekre, másrészt családi viszonyaikra való figyelemmel zárt tárgyaláson terjesszék elő, a törvényszék elrendelte a zárt tárgyalást. A Tisza perben a bizonyítási eljárást valószínűleg a jövő hét elején befejezik s akkor a perbeszédre kerül a sor.

A megyei közigazgatási bizottság új tagjai.

A közigazgatási bizottság új tagjai a következők: Dr. Ardelean Cornél, Givulescu Procop, Marsicu Péter, dr. Costina Jenő, Hunyadi Károly, dr. Bodiu Marius, Savu Constantin, dr. Müller Vendel, dr. Lázár Jakab, dr. Ispravníc Sever. A kinevezés két évre szól. A megyei közigazgatási bizottság legközelebbi ülését már az új összeállításban tartja meg.

Puccskisérlet Bulgáriában.

(Hír Ferdinánd exkirály visszatéréséről.)

PÁRIS. A *Matin* londoni jelentése szerint Ferdinánd bolgár exkirály megkísérelte, hogy visszatérjen Bulgáriába, ahol forradalmat akar szítani és megakarja bukítani a mostani kormányt. A lap ehhez hozzáfűzi, hogy a hatóságok idejében leleplezték a tervet és arra kényszerítették az exkirályt, hogy eltávozzék bolgár területeiről.

Ezt a híradást még nem erősítették meg. Mindeztideig a legcsekélyebb jel sem árulta el Ferdinánd bolgár exkirály visszatérési szándékát. A *Neue Freie Presse* azt írja ezzel kapcsolatban, hogy Ferdinánd exkirály mérsékelt és igen okos ember s éppen ezért nem hihető, hogy amugy is szerencsétlen országát ilyen puccskisérlettel még szomorubb helyzetbe sodorja.

A CFR. vezérigazgatója Aradon.

(Jonescu tábornok látogatásai.)
 Tegnap érkezett Aradra Jonescu tábornok a CFR. vezérigazgatója. A vezérigazgató, akinek társaságában volt a felesége és gyermeke is, Mihailovicu vasutigazgatóval együtt jött Aradra. Jonescu vezérigazgató még tegnap délután Cighi és Taici osztály főnökök társaságában kiutazott Curticina (Kürtösre) és Chisineu-ra. (Kisjenőre) majd Sibist is meglátogatta. A CFR. vezérigazgatója Curticin (Kürtösre) a háttérállomás kiépítési munkálatait Chisineu (Kisjenő), pedig a Chisineu (Kisjenő)-szállónál vasútvonal plássirozását tekintette meg. Ma délelőtt meglátogatta a vezérigazgató Mihailovicu aradi vasutigazgató társaságában az Astragyarat, majd tízenkét óraker rövid látogatásra tehervonaton Timi soarara (Temesvártá) utazott. Jonescu vezérigazgató visszaérkezése családjával Monfoson (Menyházán) fog időlni.

Katolikus hitközség Nouamicelacán.

(Küldöttség Radu Puncu prefektusnál.)
 tusnál. Hozzá írták:

Az ujmicelacai római katolikus lakosság nevében ma küldöttség járt Radu Puncu prefektusnál. A küldöttség tagjai előadták, hogy Ujmicelacán római katolikus hitközséget akarnak létesíteni és az alakuló közgyűlés időpontját is megállapították már augusztus hó 21-én. Ez alkalommal mondták a küldöttség tagjai, az ujmicelacai katolikus polgárságnak nagy ünnepe is lesz, mert akkor érkezik oda Jung Miklós radnai házfőnök. A küldöttség tagjai abbéli reményüknek adtak kifejezést, hogy a radnai rend az ujmicelacai plébánia ellátását is vállalni fogja. A küldöttség tagjai végül boldogan jelentették ki a prefektus előtt, hogy a gyűjtési akciót és a római katolikus hitközség felállítását három évre miniszteri rendelet is biztosítja. A prefektus a kért engedélyt megadta.

A magyar hadifoglyok.

(Beszámoló a rigai egyezményről.)

BUDAPEST. Jungert Mihály külügyi osztálytanácsos, aki a magyar kormány képviselőjeként aláírta a hadifoglyok és a kommunisták kicserélésére vonatkozó rigai egyezményt, a hadifoglyok hozzátartozóinak beszámolt a revali tárgyalásokról és ismertette Magyarországgal megállapodásról a szovjetekkel, amely szerint ez év végéig minden hadifogoly és tisz ottthon lesz. Az első fogoly szállítmány szeptember elején lép át a német határon. A magyar kormány Revalból 75.000 német márkát küldött a népesebb oroszországi fogolytáborokba. Majd közvetlen ezután Budapestre még 50.000 márkát utaltak és a közeljövőben újabb 300 ezer márkát küldése van előírva, ami sok millió rubelnek felel meg. Moszkvában magyar ellenőrző szerv működik. Jungert Mihály kijelentette, hogy bizonyítékai vannak arról, hogy az orosz országban levő vagy odaszórt magyarok, akik a szovjetek magas zsoldot huznak, mindenképpen megnehezítették a magyar hadifoglyok hazatérését. Ha a hadifoglyok itthon lesznek, nyilvánosságra hozza tapasztalatait.

A kiűrités. Szigorú rendszabályok a rendért. — Újabb kommunista-tüntetés Pécsen.

KAPOSVÁR. A pécsi antant-misszió két tagja: Grosser, francia ezredés és Ipler angol őrnagy Kaposvárra érkezett, ahol tanácskoznivaló a kiűrités kérdéséről az ott székelő kormánybiztossal. Kaposvárra érkezett Soós Károly magyar altábornagy, a kiűritendő terület katonai vezetője és Vargha Lajos kerületi főkapitány aki Budapesten a kiűrités részleteit megtárgyalta. A kiűritésnél minden programszerűen fog lefolyni. Hivatalosan közlik, hogy szigorú intézkedéseket tettek az ellen, hogy bármiféle incidens felmerülhessen.

KAPOSVÁR. Pécsen a kommunisták tegnap is tüntetést rendeztek. A csendőrség és rendőrség nem avatkozott bele. A tüntetők több üzlet kirakatát és a Nemzeti Kaszinó ablakait bever-

ték. Számos polgárt bántalmaztak és a Dunántul című napilap nyomdáját szétrombolták.
 SZÉKES. Újszegeden és több felszabaduló községben a szerbi katonaság megtette az előkészületeket a kiűritésre, amelynek időpontját azokban titokban tartják.

Irodalom és művészet.

* Várnay Jenő huszadik születésnapjára felhívom Aradról, ahol 10 év alatt a közönség és a sajtó részéről mindig csak jó tapasztalatot, mindig csak szeretetteljes részvételt. Ez a város másfél évtized alatt, a férfiak legszebb idejében, második otthonom lett. Most hogy távozom, hálával és szeretettel gondolok vissza Arad város közönségére és sajtójára és őszinte szívvel melegen köszönök mindenkinek. Várnay Jenő.

A Tüdőgondozó parkünnepére. Aradon még nem készülték olyan hatalmas méretű parkünnepére, mint a Tüdőgondozó vasárnapi ünnepére. Arad városi elöljárósága részéről a nemzeti ünnepre, a parkünnepre minél pompásabb sikereket kívánva parkünnepélyt egyes sátraiak vezetői a következők lesznek: Bicselli család, Benedikty Imréné, dr. Polónyi Jenőné, Rácz Józsefné és Schlich Ferencné. Csurásza: Csillag Lajosné, Minz Mátysné, Pezsgós Lor, dr. Pócsay Istvánné, Buffet, Kara Győzőné, Borozó: Sajacz Dezsőné, Hídekvé és trafik: dr. Márkus Mihályné, Mladin Miklósné, Percea Pálné, Confelli sátor: Probszt Böske, Obelky, Mihályné, Ursejly korcsma: Balázs Jánosné, Gruber Imréné, Bertók Lajosné, Czinczár Józsefné, Dobos Jánosné, Szerencsekerek: Dolinszky Vilmosné. Kacsahalászat: Braun Gusztávné.

MOZI. Kurtisánok, fénye és nyomora. (Móré, a lánç mestere. Premier az Apollóban.) A közönség széles rétegeinek felfokozott kíváncsisága várja már ezt a monumentális filmet, mely a francia filmgártás egyik remek alkotását mutatja be vasárnaptól kezdve az Apolló színház. Honore de Balzac, a világhírű francia regényíró egyik híres regénye nyomán. A kurtisánok fénye és nyomora címen. Felesleges itt arról a léggésszel megalkotott hatalmas regényről írni, amely minden olvasó ember előtt ismeretes és a közönségnek ma is egyik kedveltebb olvasmányja. A kép kiállítás az igényeket messze felülmúlja és teljesen harmóniában van a nagyszerű mesével. A főszerepben Lutz Ralph, a hírneves film-előadó brillírozik. Szédületes arányok, beláthatatlan tömegok, csodás felvételek jellemzik ezt a nagystílusú filmet. Mint említettük, a Kurtisánok fénye és nyomora című film három részből áll. Az első rész ma vasárnap, holnap hétfőn és kedden kerül bemutatásra az Apollóban.

Ujabb cseh-magyar tárgyalás.

POZSONY. A keleti vásár megnyitása alkalmával Hottovetz cseh kereskedelmi miniszter egy új-ságiro előtt kijelentette, hogy augusztus 15-én folytatják a cseh magyar tárgyalásokat. Valótlan az a hír, mintha az előbbi tárgyalásokon nézeteltérés lett volna. A tanácskozás félbeszakítását a tervezett portorosei konferencia okozta. Különben arra utalt, hogy a kölcsönös árucseré máris megindult.

Waldemar Pezlander új Urániában.

Rége nem látott körülrajongott művész, Waldemar Pezlander, az Urániában vasárnap, a Szifinx című képen. A legkiválóbb moziművész egyik legjobb szerepének megjátszására adott alkalmat a kép, amely tárgyánál fogva elsősorban újszerűségével lép meg. Nem szablonos történet képezi ennek a jelvének a tárgyát, hanem egy elejétől végig állandó feszültségben tartó keleti történet, amely a több ezer esztendő egyiptomi kultúra maradványai között játszódik le. Lady Treuton ellopja arabjaival Harald gróf leányát, hogy így bosszút álljon a grófnőn, aki több ízben visszautasította a lady felkínált szerepét. Izgalmas kutatás után egy szifinx belsejében épített lakásban találják az elvesztett leányt és így kerül megmentésre. De a lady, aki nem tudja, mert a felrobbantott szifinx romjai között leli halálát. Az exotikus meséjü képe csak vasárnap mutatja be az Uránia. Hétfőn az ünnepekre való tekintettel szünet tart az Uránia előadást és szünet hozza az Egy lévegt nő naplója című, hárfelvonásos filmdrámát, amelynek főszerepében Erna Morénál üdvözölhetjük viszont a közönséget.

Kisiparosok kongresszusa.

(Az iparendelvények megszorítása.)

A romániai kisiparosok augusztus hó 19-én 20-án és 21-én kongresszust tartanak Bucurestiben, amelyen több igen fontos a romániai kisiparosokat érdeklő kérdést fognak tárgyalni. A kongresszus első pontja a háboru okozta károk megtérítésére vonatkozik. Javaslattal tesz a kongresszus a kormány, hogy a kiűritendő megrendelt nyersanyagokra szállítást és vámkedvezményt biztosítsanak. Azonkívül azt is javasolja, hogy a kisiparosok által az állam részére elvállalt munkákhoz az állam kedvezményes fűtő anyagokat adjon. A kisiparosokat támogató törvény javaslatot dolgozik ki a kongresszus. Kérni fogja a kormányt, hogy tegyen javaslatot az iparendelvények megszorítása érdekében. A városi kisiparosok földdel való ellátása érdekében fognak még akciót indítani. A kormány 75 százalékos kedvezményes utazási jegyet biztosított a kongresszuson résztvenni akaró kisiparosoknak. Az utalványok a kedvezményes jegyekre az aradi munkafelügyelő-ségnél vehetők át.

LEGUJABB.

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés mai ülésén Tasnady-Kovács József szóváltette a köztársasági párt propaganda-röpirait, valamint más természetű bujtogató irásokat a mai rendszer ellen. Szilágyi Lajos interpellációt jegyzett be, amelyben a felszabaduló baranyai területen felvilágosító propaganda megindítását kívánja.

Ujabb cseh-magyar tárgyalás.

POZSONY. A keleti vásár megnyitása alkalmával Hottovetz cseh kereskedelmi miniszter egy új-ságiro előtt kijelentette, hogy augusztus 15-én folytatják a cseh magyar tárgyalásokat. Valótlan az a hír, mintha az előbbi tárgyalásokon nézeteltérés lett volna. A tanácskozás félbeszakítását a tervezett portorosei konferencia okozta. Különben arra utalt, hogy a kölcsönös árucseré máris megindult.

Pirrhusi győzelem.

RÓMA. Bonomi olasz miniszterelnök a fiumei kérdésben elhangzott interpellációkra válaszul kijelentette, hogy ha a fiumei Baross-kikötő Fiume megmésíthatatlan akaratával szemben mégis Jugoszláviának jutna, ez pirrhusi győzelmet jelentene Jugoszláviára nézve.

A magyar ingatlan-váltáság.

(Kötelezni kell a férfit a házassághoz.)

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés tegnap folytatta az ingatlan vagyonváltásról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Ruppert Rezső a pénzügyminiszter gazdasági politikájával foglalkozott. Koncepcióit eredetieknek mondta, amelyek azonban nem nagyon fogják előmozdítani a közgazdasági helyzet javulását. Bernáth Béla a szőlőbirtokosok nevében beszélt. Pálffy Dániel nem értett egyet a városok vagyonváltására vonatkozó pontokkal s rámutatott a gyáripar és kézműipar súlyos helyzetére. Csulás Endre határozati javaslatot nyújtott be, hogy kiűző böljék ki a törvény végrehajtásánál azt az aránytalanságot, amely a kataszteri tiszta jövedelem megállapításánál mutatkozik. Bodor György hangoztatta a város és falu együttműködésének szükségességét. Szerinte kötelezni kell a férfit a házasságra s ezt a miniszter figyelmébe ajánlotta. A ház elfogadta az üléseknek egy órával való meghosszabbításáról szóló indítványt.

Uj főfelügyetők a CFR-nél.

A CFR. bucarestti vezérigazgatóság az aradi vasutigazgatóság két tisztviselőjét, Curtetco Dezső felügyelőt és Cighi János felügyelő-osztályfőnököt főfelügyelővé nevezte ki.

Baromfi-export Aradmegyéből.

(Küldöttség a kereskedelmi és iparkamaránál.)

Az aradi és aradmegyei baromfi nagykereskedők küldöttsége tegnap megjelent az aradi iparkamara titkárságánál és közbenjárását kérte arra nézve, hogy az Aradmegyében négy év óta szünetelő baromfi exportot a kormány szabaddá tegye. A küldöttség vezetője kijelentette, hogy a kormány az állatexportot, a tojás-exportot már engedélyezte, épen csak a baromfi exportról feledkezett meg. Ugy a megyének, mint a városnak fontos érdeke a baromfi export szabaddá tétele, mert a híres aradmegyei baromfi tenyésztés, amióta az exportálás szünetel, teljesen tönkrement. A közönségnek nem kell félnie attól, hogy a reexportálás következtében drágulás álljon be a baromfi árainál, mert olyan termelési produktumot lehet a baromfiakban Aradmegyében elérni, hogy abból bőségesen jut a külföldre való exportálásra is.

Négymilliárd dinár.

(A szerb bank fedezetlen forgalma.)

BELGRÁD. A nemzetgyűlésen dr. Kumanudi Koszta pénzügyminiszter nagyszabású államkölcsön tervezetét nyújtotta be, amely kölcsön hivatva van közlekedési eszközök beszerzésére, külföldi tartozások kiegyenlítésére és az államnak a nemzeti bankkal szemben fennálló tartozása törlesztésére. A kölcsön felvételére meghatalmazó törvényt a nemzetgyűlés elfogadta. Az államnak a külfölddel szemben nagy pénzügyi kötelezettségei vannak. Szerbia a háború alatt a külföldön nagy kölcsönöket vett fel és ezek fedezésére az állam kénytelen a tőzsdén állandóan külföldi valutát vásárolni, ami által természetesen a dinár értéke csökken. Ha azonban a külföldön nagyobb idegenvalutájú kölcsönt lehet szerezni, úgy a folytonos valutavásárlás beszüntelhető és a dinár értéke is automatice emelkedni fog. A harmadik cél, amelyet a szóbanforgó kölcsön szolgál, az állami adósságok törlesztése. A nemzeti bank fedezetlen készpénzforgalma ma négymilliárd dinár. Ennek az adósságnak törlesztésével, illetőleg a bankjegyforgalom csökkentésével javulni fog a dinár értéke és egyidejűleg a megéheletési viszonyok is olcsóbbodni fognak.

Veszélyben Németország termése.

(A burgonyatermés katasztrófája.)

A legújabb berlini jelentések szerint Németország egyes vidékein a tartós szárazság a gabona-termésben nagy károkat okozott. Különösen a Rajna vidéken és Felső-Bajorországban már most kénytelenek a gazdák szükségváltásákkal segíteni magukon. A nap égető heve a legtöbb helyen koraéretté tette a gabonát, illetve a termés egyszerűen lábon összeszáradt. Ennek a termésnek természetesen igen csekély lesz a liszthozadéka. Egy második szénakaszálás reményéről végleg le kell, hogy mondjanak, a nap a réteket teljesen felperzselte. A lakosság takarmány hiányában eladja állatait. Németország a burgonyatermés tekintetében is katasztrófa elé néz. Több százezer hold burgonya hervadtan fekszik a földön. Ha rövidesen esni is fog, normális burgonyatermésre számítani már nem lehet.

A bolsevisták agyonlőtték egy szélhámos nőt

(Gazdag oroszokat akart kicsempészni a hadifoglyokkal.)

Egy szélhámos osztrák nő kivégzéséről érkezik most hiteles híradás. A nő, rendes nevén Binder Zsófia, sokszor megfordult Bécsben, ahol a hadifoglyok hazaszállítása ürügye alatt több szélhámossgot követett el. Az orosz bolsevista hatóságok leleplezték és a múlt év november 29-én kivégeztették.

Az Irgalmas nővér.

Binder Zsófia egyszerű könyvkötő munkásleány volt. Mint fiatal leány is többször kapott büntetést. Még 1901-től egészen az összeomlásig együtt élt Oroszországban Szaratovban egy Snejperg József nevű munkással. Később felvette barátja nevét, megnevetesítette s azóta Schneeberg Franciska néven szerepelt. Ezen a néven tünt fel az összeomlás idején. A Vörös Kereszt irgalmas nővéreinek adta ki magát s valószínű, hogy volt is valami köze a Vörös Kereszthez, mert sebesülttranszportokat kísért. Ilyen transzportokkal többször megfordult Bécsben, ahol meggyült a baja a hadifogolyhivatalban, mert a hadifoglyok hozzátartozóitól pénzeket csalt ki azzal az ígérettel, hogy elősegíti hadifogoly hozzátartozóik hazaszállítását. Ekkor több csalását leplezték le, amelyeket hazatérőkkel szemben elkövetett. Így elsikkasztott Bogdanoff Gregor tarnopoli bányamérnökötől 7000 Kerenszki-rubelt, és 2000 Romanov-rubelt, továbbá 10 ezer korona értékű ékszert, a mit a mérnök a feleségének küldött. 1920 januárjában Flock dán alezredes hívta fel a hatóságok figyelmét Schneeberg Franciskára viselt dolgaira. Amikor a múlt év áprilisában újból megjelent Bécsben, egy ékszerészől jegygyűrűt csalt ki. Akkor letartóztatták, de kaució ellenében szabadon bocsátották. Májusban azután elűnt Bécsből.

A szélhámos nő Romániában.

Schneeberg Franciska további sorsáról dr. Bacilieri román orvos adott felvilágosítást. A múlt év augusztusában a szélhámos asszony Bucurestiben tünt fel, ahol Vörös Kereszt nővéreinek adta ki magát. Azt is mondta, hogy a dán Vörös Kereszt megbízottja. Elmondotta, hogy Déloroszországba készül, hol hadifoglyokat toboroz s ezeket áthozza a határon. Ekkor még nagyon kevés remény volt a hadifoglyok hazaszállítására. A nő állítólagos férje és egy másik férfi kísérte, aki szolgaként szerepelt. Akkoriban a román hatóságok senkit sem bocsátottak Oroszországba. Dr. Bacilierinek sikerült keresztülvinnie a román vezérkarnál, hogy Schneeberg Franciska engedélyt kapjon az Oroszországba való utazásra. Odesszába érkezve, innen szervezte a hazatérő transzportokat. Összesen 245 személyt gyűjtött össze. Volt a transzportban német-osztrák, birodalmi német, jugoszláv, csehszlovák. Magyar egy sem, mert akkoriban a szovjetkormány nem engedte ki a magyar hadifoglyokat. Schneeberg Franciska elutazott a transzporttal. A 245 hadifogoly helyett mindössze 27 hadifogoly volt a csoportban. A többi mind pol-

gári személy volt. A hadifoglyok megrohanták a vasuti állomást és megakadályozták a továbbutazást. A rendőrök figyelmesek lettek, letartóztatták az egész szállítmányt. Schneeberg asszonnyal együtt és átadták a rendkívüli bíróságnak. Három halálra ítélték és ki is végezték. Schneeberg asszonyt agyonlőtték.

Kémkedés és ellenforradalmi mozgalom.

Egy bécsi orvos, aki nemrég tért haza Oroszországból, a következő érdekes adatokat mondott a el. Odesszában Schneebergék a múlt év augusztusában tüntek fel. Schneeberg asszony állandóan a szovjethatóságokkal tárgyalt. A városban és környékén tartózkodó hadifoglyok sűrűn látogatták Schneebergéket, de nem nagyon bíztak bennük. Csak akokr vették komolyan a dolgot, amikor az osztrák hadifoglyokat egy hivatalos helyiségben felszólították, hogy jelentkezzenek a hazatérésre. A „cseká”-val való tárgyalások a kiutazási engedély körül sokáig húzódtak. Az orvos is gyakran elment Schneebergékhez, ahol egy alkalommal hallotta, amint az asszony így szólt egyik látogatójához:

— Ha velünk akar utazni, fizetnie kell! Pénzért portékát kap.

Október elején az a hír terjedt el, hogy a „misszió” engedélyt kapott az odesszai hatóságoktól, hogy 100—200 ezer rubelért hadifoglyokat szállíthat haza. A pénz az odesszai Vörös Kereszt alapja javára fizetendő. A bécsi orvos október 15-én hallotta, hogy a hatósági engedély megvan. Délután 5 órakor megjelent a vasuti állomáson, ahol egész csoport izgatott hadifoglyot talált, akik a transzport elutazását megakadályozták. Izgalmas jelenetek játszódtak le, végül is a vonat elindult. Negyedóra múlva azonban a nyílt pályán feltartóztatták és az egész transzportot letartóztatták. Valamennyit kivételes bíróság elé állították, ahol kémkedéssel és ellenforradalmi mozgalomban való részvétellel vádolták őket. Három személyt, köztük Schneeberg asszonyt agyonlőtték. A többit szabadon bocsátották. Ekkor kiderült, hogy a „misszió” hadifoglyszállítás ürügye alatt gazdag oroszokat akart átsegíteni a határon pénzükkal és ékszerekkel együtt. Schneeberg asszony nagy pénzeket zsebelt be a megszerzett okmányokért. Az asszonynál pénzt, briliánsokat és nagy értékű külföldi valutát találtak. Többször dicsekedett azzal, hogy dús gazdag oroszokat átsegített a határon.

A fürdőorvosok gyakorlata.

Aradmegyei orvosi hivatala ma táviratilag értesítést kapott a cluj (kolozsvári) egészségügyi főfelügyelőségtől, amely az új Legea Sanitare-nak megfelelően megszorítja a fürdőorvosok praxisát. A rendelet értelmében fürdőorvosok csak úgy folytathatják gyakorlatot, ha erre miniszteriumi engedélyük és külön képesítésük van. A rendelet egyik további pontja azt írja elő, hogy a fürdőhelyiségek körüli lakosságot kezelésben nem részesíthetik, csupán szükség esetén első segélyt nyújthatnak.

Szabadon bocsájtott méregkeverő.

(Akinék megbocsátott az anyja.)

Többször foglalkoztunk a nagyzeréni méregkeverőnek, Nótárius Lajosnak bünperével. Nótárius Lajos édesanyjának ételébe mérget kevert. Legutóbb az öreg Nótárius né bennjárt Aradon az ügyészségen, visszavonta fia ellen tett feljelentését és tagadta, mintha fia őt bántani akarta volna. Később a szakértői vélemény is megállapította, hogy a Nótárius által használt méreg alkalmatlan volt emberélet kioltására. Az ügyészség így módosította a Nótárius ellen emelt vádat egészségügy elleni kihágássá. Ma reggel ismét kihallgatták Nótárius Lajost, majd a kihallgatás befejezése után kihirdették előtte a vizsgálóbírószabadsághelyezéséről szóló végzését. Nótárius Lajos dacos, felemelt fejvel távozott a hivatali helységből, hóna alatt vívén batyuját. A folyosón egy törődött öregasszonytal találkozott: az édesanyjával, akit meg akart mérgezni, de aki máris megbocsájtott neki és élelmiszereket látta el bortönben silylő gyereket. A vad legény egyideig hidegen, közömbösen tekintett öreg anyjára, de amint elhalt mellett, könnyek szöttek a szemébe, visszajött: hirtelen lehajolt és megcsókolta a ráncos, életől megdurvult anyai kezét.

Kivételi tilalom

Magyarországon.

BUDAPEST. Mayer János földművelésügyi államtitkár a szárazságról és a kivételi tilalomról a következőket mondta: A kormány egyelőre több termény kivételét megtiltotta. Tilos az árpa, kukorica és takarmány kivétele, továbbá mindazoknak a cikkeknek exportálása, amelyek a szárazság folytán kárt szenvedtek. A burgonya hiányról elterjedt hírek nem felelnek meg a valószínűségnek és aggodalomra nincsen ok.

Ismét hamis cseh pénzek.

(Letartóztatott tőzsdeügynök.)

BUDAPEST. A magyar fővárosban az utóbbi időben igen sok hamisított ezersokolos került forgalomba. Különösen a tőzsdei és bankbizományosokat árasztották el ezekkel a hamisítványokkal. A főkapitányságon többen tettek panaszt Neuwelt Edgár állítólagos bankbizományos ellen, aki a tőzsdei csalások egész légióját követte el. A detektívek megállapították, hogy Neuwelt Bécsben tartózkodik állandóan és csak időközönként fordult meg Budapesten. A múlt héten házkutatást tartottak Neuweltnek az Aggteleki utcában levő lakásán, amely alkalommal egy vaskazettában számos ezersokolos bankjegvet találtak, amelyekről később megállapították, hogy hamisítványok. A detektívek letartóztatták Klein Ármin tőzsdeügynököt is, aki bevallotta, hogy Neuwelttel együtt adta el a hamis bankjegyeket, amelyeket Bécsből küldtek fel nekik értékesítés végett. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást, mert valószínűnek tartja, hogy Kleinnek Neuweltten kívül bűntársai is vannak, akiket nem akar megnevezni.

HIREK.

Megérkeztek
a sváb diákok.

(Fogadtatás a pályaudvaron.)

Ma délután öt órakor mintegy hatszáz főből álló sváb diákcsoport érkezett Aradra, hogy részt vegyen a hétfőn megtartandó új aradi sváb diákkongresszuson. Új aradra már eddig is több város diáksága érkezett. A timisoarai (temesvári) diákcsoportok nem jöttek keresztül Aradon, hanem az ujaradi pályaudvaron szálltak le. Az aradi pályaudvaron a diákokat az aradi németseg nevében Bittó Miklósok ösztönte. A diákok zárt sorokban vidáman énekelve haladtak végig a városon sa ját diáklöbögők alatt.

— **LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA** a hétfői római katolikus ünnep miatt szerdán jelenik meg.

— **Felhívás vidéki előfizetőinkhez!** Vidéki előfizetőinknek az Aradi Közlönyért való tartozása ismét felszaporodott. Tekintve, hogy a lap előállítása horribilis költséget emészt fel, arra kérjük t. vidéki hátrálékos előfizetőinket, hogy az elmaradt, valamint a folytatolagos előfizetést postafordultával utalványon a kiadóhivatal címére feladni sziveskedjenek. Küldhető az esedékes összeg bankátutalás, avagy megbízás útján is.

— **A pápai nuncius Aradon.** Marmaggio pápai nuncius ma értesítette a minorita rendházat, hogy tervezett aradi látogatása néhány napi késést fog szenvedni. Monay Ferenc dr. minorita rendfőnök Lugojra (Lugosra) utazik, ahol a nuncius jelenleg tartózkodik, hogy megbeszélje vele Aradra jövetelének részleteit. A pápai nuncius Aradon a minorita-rendház vendége lesz és tisztán a katolikus egyház érdekeit érintő ügyekben keresi fel Aradot.

— **Báró Pronay büntetése.** Budapest. A kereszténypártban elégedetlenség volt a báró Pronay alezredesre kiszabott büntetés enyhessége miatt. Andrassy Gyula gróf azonban, miután több ízben tárgyalta Rakovszki Istvánnal, megmagyarázta a párt tagjainak, hogy a büntetés csak látszatra enyhe.

— **Magyarországon harminc évre tehermentesítik az épületeket.** Budapest. A magyar kormány az Országos Lakásepítő Tanácskal karöltve tegnap értekezletet hívott össze Budapestre, amelyen Magyarország városai és törvényhatóságai is képviselve voltak. Az értekezleten megállapodás létesült, hogy minden új építkezést harminc évig minden teher alól mentesítsenek. Ráépítés meglevő épületekre 20 évig részesül ebben a kedvezményben.

— **Házasságok.** Salamon Ernő nagyszalontai kereskedő e hó 15-én fél 6 órakor tartja esküvőjét az aradi izraelita imaházban Baumann Ellával, Baumann János nagykereskedő leányával.

Hajduhadházi Csonka István Bihar-dohosd, Schvarcz Rózsa Arad, f. hó 15-én délután fél 7 órakor tartják esküvőjüket a róm. kat. templomban.

— **Orvosi hír.** Dr. Antal György, a budapesti egyetemi bőr- és nemi kórtani klinika volt orvosa, németországi tanulmányutjáról hazaérkezett és rendelését Butev. Carol (Erzsébet-körut) 12. szám alatt ismét megkezdte.

— **Utlevéleket fix terminusra** legelőször látta meg a Kelet hírlapiroda, Arad.

— **Összeírás.** F. hó 15-én az összeírás a következő: I. rendőrkerületben: Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) a Neumann cég oldala, Str. V. Stroescu (Teleki-utca). Str. Moise Nicoare (Petőfi-u.) II. rendőrkerületben: Str. Barbu dela Vrancea (Lahner György-utca). III. rendőrkerületben: Str. Coasei (Kassza-utca). IV. rendőrkerületben: Str. Cornel Leucutia (Dugonics-utca).

— **Halálozás.** Grünberger Adolf aradi magánzó tegnap este 67 éves korában meghalt. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja. A temetés holnap, vasárnap délután 4 órakor lesz a Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 3. számú házból.

— **Elegáns fekvő és sport gyermek-kocsik és székek nagy választékban** Hegedüs cégnél Aradon.

— **„Románia” erdélyi biztosító részvénytársaság** (volt Általános Biztosító Bank) átveszi az idegen biztosító intézeteknél levő biztosításokat, a legkedvezőbb feltételek mellett. Értekezni: az igazgatóságnál, Sibiu (Baier-u.) vagy az aradi vezérképviselőnél (Victoria mellett).

— **Merénylet a dalmáciai kormányzó ellen.** Bécs. A beigrádi Politika jelentése szerint Zárában olasz fasiszták tegnap merényletet követtek el az átutazóban levő Metliesics dalmáciai jugoszláv kormányzó ellen. A merénylők Metliesicset és kísérijét revolverlövéssekkel megsebeztek.

— **Gyújtogató anarchisták.** Róma. Ferraróban a XIV. században épített törvényszéki palota a napokban teljesen leégett. A perirakat sikerült megmenteni. Mivel az épület több pontján támadt a veszedelem, a rendőrség szerint anarchista-merénylet történt.

— **Beírás.** A magyar tanylevő állami fű felső kereskedelmi iskolában a beírások szeptember 1., 2. és 3-án lesznek, délelőtt 10-12. Beírási díj 34 lei, évi tandíj 120 lei. Jelenkezést előbb is elfogad az igazgatóság (Törzspünet, földszint balra).

— **A Simplon-vonat menetdíj-mérséklése.** Bucurestiből jelentik, hogy a Simplon-vonat menetdíjszabását megváltoztatták, még pedig az eddigihez képest jelentékenyen csökkentették. Az új díjszabás szerint Bucurestiből Milánóig 602. Párisig 815, Londonig 998 francia frankba fog kerülni az út. Most, hogy a Simplon-díjszabásait megváltoztatták, ajánlatos lenne az Aradon is keresztülhaladó két nemzetközi gyors díjszabásait is redukálni, amelyeknek magas jegyárai nem állnak arányban a Simplon már megváltoztatott régi tarifájával.

— **Ha a gólya korán jön,** Tragikus repatriálás. „Lekentem egyet a tyuknak”, Szépségversenyből — harag, Rek viráláshól házasság. Képek a strandról, A nyári pofonról. Az asszony ingatag, Idill a parkban, Fürdőzők figyelmébe, Házi tanácsadó, Humoros apróságok, stb. című szenzációs cikket közöl az „Aradi Fáklya” mai legújabb száma.

— **Egyforma árakat!** A targul-muresi (marosvásárhelyi) árellenőrző-bizottság ma táviratilag azzal a kéréssel kereste fel az aradmegyei prefekturát, hogy lépjen érintkezésbe a bizottsággal az iránt, hogy a nyers marhabőr árait egész Erdély területére egyöntetűleg állapítsák meg.

— **Állandó luxusautójárat** Arad—Oradea-mare között. Indulás reggel 8 órakor a Központi szálloda elől. Előjegyzéseket elfogad a Központi szálloda portása, Klein hírlapiroda és Fehér garage.

— **A koronázás.** Bucuresli. Coanda tábornok, a koronázási bizottság elnöke kijelentette, hogy a koronázás elhalasztásáról szó sincs és az ünnepélyes aktus szeptember 21-én megtörténik. Kétöltöt erővel dolgoznak, hogy a koronázás minél impozánsabb legyen.

— **A vasuti bérletjegyek.** Az aradi üzletvezetőség ma rendeletet kapott, a mely vasuti bérletjegyek kiváltásának modozatairól tartalmaz értesítést. A rendelet szerint a bérlet a kérvényt a vasuti jegypénztárnál tölti ki, ahol a teljes díjszabáson felül 5 leit tartozik fizetni a bérletkönyvecskéért és 25 leit óvadék címén. A kérvényt, amelyhez két fényképet is mellékelni kell, az aradi üzletvezetőség a bucurestii központhoz terjeszti fel, ahonnan aztán visszaküldik a kész bérleti könyvecskéket az üzletvezetőség részére.

— **Jacobi Gyula** vizsgázott fogász külföldi utjaról megérkezett. Újból megkezdte rendelését **Str. Bucur (Eötvös utca 17.)**

— **Nő is lehet polgármester.** Brüsszel. A belga parlament vita nélkül meg szavazta azt a törvényjavaslatot, mely kimondja, hogy a nők is viselhetnek polgármesteri tisztséget.

— **Telefon nélkül.** Budapest. Bécs és Budapest között ma megszaktak a telefonösszeköttetés, mert a vihar megrongálta a vezetékeket.

— **Persian Adám tanul.** Budapest. A letartóztatott Persian Adám hírlapíró védői a budapesti cseh követség valamennyi tagjának, Csernoch János hercegprimásnak és Várad L. Arpád katocsai érseknek tanukként való kihallgatását kéri.

— **Felhívás.** A munkaügyi miniszterium 14401—921. számú rendelete értelmében felszólítatnak az összes arad- és hunyadmegyei munkaadó és munkásszakszervezetek, egyletek és egyéb alakulatok, hogy a legrövidebb időn belül a következő adatokat szolgáltatassák be az aradi munkaügyi felügyelőségnek: 1. A szervezet elnevezése és székhelye. 2. Célja. 3. Tagjainak száma. 4. Alakulásának kelete. 5. Jogviszonya (jogi személy-e és ha igen, mióta.) Inspector central: Popescu Petru.

— **A gáji utak javítása.** A városi tanács mai ülésén foglalkozott Radu Pancu prefektusnak a legutóbbi közigazgatási ülésen tett indítványával, amely szerint figyelmébe ajánlja a városi tanácsnak a prefektus a gáji utak állapotát és javaslatot tett azoknak sürgős rendbe hozására. A városi tanács dr. Angel István polgármester indítványára elhatározta, hogy megbizsa a városi mérnöki hivatalt azzal, hogy hétfőn délelőtt tartson helyszíni szemlét. Gájban és eszközöljön felméréseket a rossz állapotban levő utakról, erről pedig tegyen sürgős javaslatot a tanácsnak, a melynek az a szándéka, hogy még az ősz beállta előtt a gáji utakat teljesen rendbehozhatja.

— **Mosdás közben.** Az aradi államrendőrségen Tombrádi Jenő aradi terménykereskedő érdekes feljelentést tett ma délelőtt. Feljelentésében előadja, hogy tegnap ebédután a szokásos kézmosást végezve, a mosdóasztalra helyezte el három gyűrűjét, amelyek közül kettőt briliáns kő ékesített. Mosdás után felesége szólítására egy pillanatra átment a másik szobába, mire visszatért, a mosdóasztalról a három gyűrű eltűnt. A rendőrség abban az irányban nyomoz, hogy a kérdéses időpontban Tombrádi nyitva felejtett ajtaján keresztül ki hatolt be a lakásba. Dombrádi kára 5000 lei.

— **A perjámosi merénylet.** Perjámosról jelentik, hogy Pirkmayer lapszerkesztő, akit legutóbb egy hírlapi cikk miatt Martin vállalkozó megtámadott, még mindig súlyosan beteg. Az általános szimpátiának örvendő öreg ur magas lázzal küzd és már napok óta félrebeszél. A lámadó botja a szerkesztő koponyáját szakította be.

— **Emelkednek az árak Magyarországon.** Budapest. Az élelmiszerárak tovább emelkednek. A zsír kilója 150—152 korona, a liba kilója 110 korona, a libasziré 170 korona, a görög dinnye kilója 8—10 korona, a tojás darabja 3.80—3.90 korona.

Magyarok Bécsben.
(Siberek és körözöttek menedékhelye.)

BÉCS. Amikor Magyarország és Ausztria között még szabad volt a személyforgalom, korántsem lehetett a magyar szót oly gyakran hallani Bécsben, mint ma, amikor a két államot kínai fal választja el egymástól. De nem is küldött Magyarország sohasem ilyen szálnalmas és szégyenthozó reprezentánsokat Ausztriába, mint ma. A bécsi lakosság azok után itéli meg a magyarságot, akiket itt lát s nem lehet csudálni, ha az alkotott vélemény a magyarokra egyáltalán nem kedvező. Aki azonban jobban utána néz a dolognak, az azonnal észreveszi, hogy az emigránsok és másfajta magyar reprezentánsok minden másnak lennének inkább nevezhetőek, mint magyaroknak s az a Budapest, amely ma Bécsben található, a magyar fővárosnak csak a szeméjtét képviseli. Azon kevesek, akik nem számítanak ebbe a kategóriába, ma szégyenlik a magyar beszédet s mindenütt inkább németül beszélnek, nehogy összetévezzék őket az előbbiekkel. A város központjában levő szállodák, kávéházak és mulatók rajzanak ezen elemektől, akik a zugkereskedésben, láncolásban sibilásban és valutaüzérkedésben az első helyet foglalják le s nem kis mértékben járulnak hozzá a bécsi népnomor hallatlan fokozásához. De a külső kerületek, Hitzing és Grinzing is tele vannak a magyar földről ide-tolakodott, de magyarnak egyáltalán nem nevezhető urakkal. A kinek a magyarországi szabadságlom a botbüntetésre vonatkozólag kellemetlen, az Bécsbe teszi át a székhelyét és vagy a kávéházakban rabol siber üzletek alakjában, vagy pénz hamisít, vagy kedvezőtlenebb esetben a Kelet pályaudvaron igyekszik zsebmetzőként vagyonkáját és a mindennapi megélhetéséhez szükséges pár ezer koronát megszerezni. A hosszuhaju, hegyescipőjű és Gorkijbluzos magyaroknak más köziük nincs a magyarsághoz, mint a magyarul kiállított illetőségű bizonyítvány és a hatósági körözőlevél. A bécsi nép persze ezt nem tudja mindig, a magyarságot ezeken keresztül ismeri meg.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Augusztus 13. Zürichi nyitás: Berlin 715, New-York 592, Milano 2590, Prága 740, Budapest 160, Zágráb 350, Bucuresti 760, Varsó 30, Bécs 72, osztrák lebélyezett korona 68.

Budapesti magánforgalom: Az irányzat szilárd volt. Az értékpapírok iránt is megelégnél a forgalom. A Rimamuráni 2100, az Országos Fabank 1090 koronás kurzus ért el. A valutapiac élénk volt és a kurzusok emelkedtek. Az árfolyamok ezek: Dollár 368, márka 475, leu 488,5, diár 900, szokol 475-470, bécsi kifizetés 50.

Zürichi zárlat. Berlin 715, Newyork 592, London 2169, Milano 2590, Prága 740, Budapest 160, Zágráb 350, Bucuresti 760, Varsó 30, Bécs 72, Osztrák lebélyezett korona 0,59-0,58.

Phönix Biztosító Intézet.

Ugy az új helyzetnek mint a törvényes követelményeknek eleget téve, elhatároztuk, miszerint összes tüz. betörés, üveg és jégbiztosítási állományunkat a legelső rangú vizszbiztosítási szerződésekkel és nagy tőkével rendelkező

STEUA ROMANIEI

Societate de asigurari in Bucuresti (alapítási tervezte hivatalosan a Monitorul Oficial 1921. II-25-i 257. számában közöltetett) címet intézetnek 1921. július 1-jei kezdettel eladni.

Ezen eladás által nemcsak az összes folyamatban levő tüz. betörés, üveg és jégbiztosításaink változatlan érvényben maradnak, hanem azok teljesen fedezve is vannak, miután az új intézet mindazon kötelezettségeket, melyek a biztosítási szerződésekből a Phönix ellen támaszthatók szerződésileg teljes egészében átvette. Különösen hangsúlyozzuk itt, hogy ennek alapján a legújabb kormányrendelet azon intézkedése, melynek folytán a német, osztrák s magyar társaságok működése 30 nap után beszüntetendő a mi Steua Romaneire átment összes üzleteinkre nem vonatkozik. A Phönix eddigi összes képviselői s ügynöségei mind változatlan a Steua Romaneire kez mennek át s úgy mint eddig a jövőben is tisztelt felainknak a legmesszebbmenő előékenységgel állanak szolgálatára úgy a díjazás mint minden más feltételekben. A kárrendezések a Phönix eddigi jól kiérdemelt hírnevének megfelelőleg ezután is a legcoulansabb alapon lesznek fogantositva.

Kérjük összes tisztelt felainkat és üzletbarátainkat sziveskedjenek az eddig is bennünk helyezett bizalmat s ragaszkodást az új intézetre átruhozni megőrzve, hogy annak működési engedélye az előirt törvényes követelmények nek teljesen megfélé s mint eddig továbbra is minden előforduló esetben bizalommal az ország nagyobb városaiban s községeiben levő képviselőiteikhez fordulni, kik minden tekintetben szivesen felvilágosítást adnak.

PHÖNIX

Általános biztosító társaság

WIEN.

Budapesti értéktőzsde. Budapest. A tegnapi tőzsdén a fontosabb értékpapírok árfolyamai a következőkép alakultak: Magyar Bank 705, Hazai Bank

550, Magyar Hitel 1660, Kereskedelmi Bank 6600, Hízella-malom 1625, Adria 5000, Atlantika 8950, Déli Vasút 1175, Államvasút 2240. Eladott aradi ingatlanok. Fábian József és neje eladták a Calea Andrei Szentmihály (Vahyasszony utca) 131. sz. házat 40000 leier Papp Miklósnak. Özv. Brenner Mátjáné eladta a Rózsa-utca 4. sz. házat 30000 leier Cosma Trajan és nejenek. Duss Teréz eladta a Calea Radnei (Radnai ut) 67. sz. házat 423 negyszöglet házhelyet 10000 leier Tarr József és nejenek. Barótfi Márton és neje eladták a Tenkei-utca 5. sz. házat 40000 leier Stahl Ferencnének. Ferch Ödön és neje eladta a Str. Marasesti (Kossuth utca) 67. sz. házat 130000 leier Deutsch János és nejenek. Farkas Sámuel eladta a Ségali Calea Aureli (Vahy utca) 15. sz. ingatlant az öt illeto fele részét 17651 lei 28 baniért Deutsch Jánosnének. Kloisch Maria eladta a Strada Capitan Ignatie (Kapa utca) 40. sz. házat 35000 leier Mész Péter és nejenek. Buday Jánosné eladta a Jégelő Sor 9c. sz. házat 9000 leier Tóth Béla és nejenek. Kocsis József eladta a Gái Str. Noua (Új-utca) 12. sz. házat 20000 leier Kovács János és nejenek. Steinhemberger Mihály eladta a Strada Constantin (Baniutca) 39. sz. házból az öt illeto fele részét 70000 leier özv. Jorgovics Cornéliának. Özv. Gventze Ferencné eladta a Str. Cosma (Cosma utca) 37a. sz. házat 40000 leier Zagoni Károlynak. Löw J. lakás eladta a Marasesti utca fele részét az öt illeto fele részét 1500 leier Schönwald Jakabnak. Tízezer koronaért ötezer Budapest. A magyar hivatalos lap közli, hogy holnapról kezdve a tízezer koronás leier részét 1500 leier Schönwald váltják be.

A szerkesztőségért
KAROLY JÓZSEF
felel.

NYILTER.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Özv. Grünberger Adolfiné szül. Schreyer Lénke és férjével a házassági tudatják, hogy felejtethetetlen drága jó férje; illetve apa, apó, nagypapa, testvér és rokon

Grünberger Adolf

életének 67-ik, boldog béke házaséletének 36-ik évében, a hó 12-én éjjel 12 órakor elhunyt. Drága halottunkat kinek jószágos lelke örökké köztünk marad f. hó 14. vasnap délután 4 órakor kísérik Bul. Reg. Maria (Andrássy-ter) 3. sz. gyászszobájában, az új temetőbe utolsó útjára.

Arad, 1921. aug. 13.
Grosz Lajosné szül. Grünberger Kató, Gyözö Gyula gyermekei, Grosz Lajos veje, Gyözö Gyuláné szül. Pollák Irma menygy. Grünberger Sándor és Schösser Sámuelné szül. Grünberger Róza testvérei, Grosz Ferike, Bözsike és Zoltán unokái és az összes rokonság. 3137
Minden külön értesítés helyett!

Két holdas szálló

Idel természetesen. Hűvös völgyön elutazás miatt sürgősen jutányos árért eladó. Bővebbet: 11021

Kolb malomtulajdonos

Kisszentmiklóson
Használt üzletberendezés teljesen jókarban levő szép, eladó. Érdeklődni lehet: 11021

Köő Jánosnál,

Bulv. Bezele Ferdinánd (Boros B. tér) 16.

Ellsmert legszebben

mos, vasal és fényez, maximált áron
szafi ingot, gallert és keszlet, férfi öltöny mosást és vasalást elvállal

Buttinger Teréz,

gőzmosó és vasaló intézet

Strada Consistoriului
3119 (Bathányi-u.) 30. Arad

Fleiszig és Hirschfeld

Wörinbergi, rövid- és szövött 8091
— áru nagykereskedés
Arad. Bulev. Reg. Ferd. (Boros B. tér) 1. sz.
Bekapcsolt telefon sz. 748.

FOG	JEANETTA MOHR	FOG
	Vizsg. fogtechnikus Arad, Luther-tér 1. Rendel 8-12, 2-7-ig. Minden oszdtörtékön szegő- nyeknek ingyen foghúzás.	10611

KERESEK

disponál társat bank- és kereskedelmi vállalatokhoz, könyvelőket, gépirőnt, románul tudó pénzügy- és számviteli tanácsadókat. 3021

Garai butorüzletében

Coodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsírtalan, aralmatlan, rögtön azépit. Szepülök, májfoltok, bőrtakák, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapi használat után megszűnnek. Az arc rozcsás üde hamvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hehs Aradon.

Absolut

mérlegképeskönyvelő

román nyelvet bírja, 11 éves gyakorlat, ezideig Bpsten volt, állást keres. Ajánlatokat Vidékra is, elmegek! Tel: 10841

Tűzálló!

Főzödevény liter... Lei 4—
Cserépkálya esompe... Lei 10—
Chamotte liszt kg... Lei 0.45
Chamotte téglá kg... Lei 1.24

Agyagárugyár

BÉL (Biharmegye).

Gummitömlőt

Spiráltömlőt

Gummdemezt

Gummiarut

széles méretű tömlőkre

PIRELLI-féle

milánói gyártmányt, szállit legolesobbban azonnal raktárról.

Sz. G. E. Géposztálya

Sibiu (Nagyszében) Só-u. 22.

A milánói PIRELLI gumtgyárak egyedárusító helye.

Alvácza Kénes Hógygyfürdő.

A fürdő természetesen kénes és szénavas 28-88 hőmérsékletű, hővizei csodás és páratlan eredményny gyógyítanak: Rheumat, oszti. köszvényit, ischliást, csontszét, lebosodást, benuiást, aranyerőt, vizértágulást és különféle női bajokat. Közvetlen vasuti állomás. Kitérő ellátás. Utószézonban (szept. 1-től) telemes áronedmény. Fűthető szoba. Egyszeri fürdés 4 és 5 Lei, 2 ágyas szoba 15 Lei, 1 ágyas szoba 10 Lei egy napra. Minden felvilágosítással készséggel szolgál. 10948
BERKOVITS fürdőtulajdonos.

Cserép

hornyolt és hódfarku

kitérő minőségben, minden vasuti állomásra szállítható:

POLLAK SANDOR

gőzfélagyára ARAD Str. Andrei Muresanu (Nádor-utca) 14. 11069

Transport és kisebb,

jó karban levő használt boroshordók jutányos áron kaphatók a

kisjenői béruradalomban. 8123

Mindennemű 2903

Képek, Meszlök, Ecsetek, Cirokseprők, Nádporlók s Kosarak

nagybani raktára: — Viszonteladóknek: legolesobb beszerzési forrás.

VAKOK BOLTJA

Arad, Str. Gen. Grigorescu (Tabajdi. K. u.)

C. F. R. Directiunea Regionala Arad.

11063-1921. A. II.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY

A C. F. R. államvasutak Igazgatósága az 1921. évre a vonatási személyzet részére szükséges ruhák szállítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdet. A megközelítő szükséglet:

- 300 pár XIV. oszt. 2 tét. bőrcsizma
 - 300 pár XIV. oszt. 3 tét. Halina csizma.
 - 310. darab XIV. oszt. 14 tét. posztó kabát (töltőknek)
 - 285. darab XIV. oszt. 10 tét. posztó kabát (bunda betéssel)
 - 20. darab XIV. oszt. 23 tét. posztó köpeny szolgai.
 - 75 darab XIV. oszt. 26 tét. vászon nadrág altiszti.
 - 20 darab XIV. oszt. 27 tét. vászon nadrág szolgai.
 - 75 darab XIV. oszt. 30 tét. posztó nadrág altiszti.
 - 330. darab XIV. oszt. 31 tét. posztó nadrág szolgai.
 - 75 darab XIV. oszt. 36 tét. nyakravaló.
 - 20 darab XIV. oszt. 41 tét. írha suba.
 - 75 darab XIV. oszt. 43 tét. nyári sapka altiszti.
 - 20 darab XIV. oszt. 45 tét. nyári sapka szolgai.
 - 285 darab XIV. oszt. 46 tét. téli sapka altiszti.
 - 330 darab XIV. oszt. 47 tét. téli sapka szolgai.
 - 75. darab XIV. oszt. 55 tét. posztó zubbony altiszti.
 - 20 darab XIV. oszt. 57 tét. posztó zubbony szolgai.
 - 20 darab XIV. oszt. 58 tét. vászon zubbony szolgai.
 - 150. rend XIV. oszt. 25-53 tét. kék munkás öltöny (nadrág kabát.)
- A részletes versenytárgyalási felhívás és az ajánlatételre használandó ajánlati űrlapok az államvasutak valamennyi igazgatóságánál megtekinthetők, azokat kívánatra az aradi kerületi igazgatóság egy példányban megküldi.
- A szállításra vonatkozó 300001-1913. sz. alatt új általános és 46590-906. sz. különleges feltételek valamennyi kerületi igazgatóságánál megtekinthetők.
- Az ajánlatokat legkésőbb 1921. évi augusztus 30. napjának déli 12 órájáig Aradon, Stefan cel mare (Vilmos császár-ter) 1. szám 1. emelet 15. ajtó alatt kell benyújtani és a bánatpenzt legkésőbbben a megelőző nap, vagyis 1921. évi augusztus hó 29. déli 12 óráig az alulirt kerületi igazgatóság gyűjtőpénztáránál le kell tenni.
- Arad, 1921. augusztus hó 8-án.
3090 Director Regional: Mihályvölgy

Zsák, zsineg, ponyva, tömlő, előnyös áron beszerezhető: HACKER TESTVÉREKNEL ARADON

Iroda: Strada Muresului (Maros) 1

Apró hirdetések.

Levelezés.

„ELLY” várom a jelzett helyen és időben. 3132

Alkalmazás.

MŐSEBB URIEMBER középkori házvezetőnőt keres. Kegyes Jenő. Almászegres. 3120

GÉPÉSZT ÉS MOLNÁRT, ki szivógáz-motor kezeléséhez ért. keresek. Kegyes Jenő. Almászegres. 3121

NEVELŐNÖT keresek 9 és 8 éves gyermekeim mellé ki háziutendőkben is jár-as. Rosenberg. Strada Moise Nicouara (Pelófi-utca) 7. 10501

VERLÄSSLICHE deutsches Fräulein wird gesucht. Adresse in der Administration. 550

SEGÉD a rőfösáru szakmából mellobbi belépésre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 3089

FŐMOLNÁR, ki sikszitával dolgozni ért. négy járatu malomba azonnal felvételt. Braun malom Ujmikalaka. 3095

ERETTSÉGIZETT FIATALEMBER megfelelő állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3102

Lakás.

ELCSERÉLNÉM ujmikalakai kélszobás lakószobát ugyanolyannal vasut közelében. Cim Wallinger hirdetőjében. 11021

KÜLÖNBELÁRATU, feltétlen tisztá, bu-torozott szobá keresek két személyre. Ajánlatok „Kelet” hírlapjába küldendők. 10949

MODERN egy szobás lakás berendezéssel átadható azonnal. Cim a kiadóhivatalban. 3093

Vétel és eladás.

PARASZT IGÁSSZEKÉR kárhán levő és egy teljesen új Boshornier rendszerű szesz mérő gép utányos áron eladó Bing Ede cégnél. 3117

AUTOGUMIK legjobb gyártmány Miche in francia. Pirelli olasz minden mére-tben Kovács Soma Társa Arad. 3125

MALOMKÖVEK eredeti francia és ha-zai, szitaeslyem, kenőolajok, gépszij, zsák, ponyva, malomszerek. Kovács So-ma Társánál Arad. 3124

MODERN horbelyüzlet berendezés tel-jes felszereléssel sürgősen eladó. Roth, Calea Banatului (Asztalos Sándor-utca) 7. szám. 10501

AMERIKAI Casé-gyártmányu, legna-gyobb típusu 111 HP. erős gőzkegép el-adó. Bővebb felvilágosítás Rubinstein Mór szállító-cégnél kapható Arad. 3129

IGMÁNDI waggon érkezett. Kardos as-ványvizkereskedő Arad Strada Emi-nescu (Deák Ferenc-utca) 36. Telefon 686. 3127

ÜZEMKÉPES 6 HP. benzínmotor el-adó. Mészáros, Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 104. 3135

ELADÓ egy új modern hálószoba és ebédlő. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11021

JÓHANGU CSELLO kifogástalan kar-ban eladó. Megtekinthető Naményi pa-pírüzletben Str. I. I. Brătianu (Weitzer-János-utca.) 3133

ELADÓ egy teljesen ujonan kijavított fényezett fél Landauer hintő. Bartha szijgyártónál. Soborsin. 3087

KÜLÖNFÉLE női ruhák olcsón eladók, Mándl papírüzlet Bulev. Regele Ferdinánd (Boros Béni-tér) 15. 3097

TEKERCS CSOMAGOLÓPAPÍR, vé-konv. kapható Krieszer könyvkereske-désében Dobó-u. 10671

WERTHEIMKASSZA, kézikösi, laka-réklühelyek ablakok eladók. Strada Chendi (Kölcsey-utca) 10. 3094

BUTOR. Ebédlő és hálószobák olcsó ár-ban kaphatók Wiegenfeld butorraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

VESZÉK használt, jobb butorokat és ruhákat. Schächler Piața Plevnei (Ar-pád-tér) 5. 3066

VEHET, eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyeget, porcellánokat, antik buto-rokat a Szépművészeti Szalonban. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortu-tay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

OLAJOK Destillált és raffinált gépolaj, vulcan olaj, gőz- és motorhengerolaj, autóolaj, autó- és nehézbzinin továbbé zsr. sárga és fekete kocsiolaj, tők-mag- napraforgó- és repceolaj, olajpo-gácsák napi áron kapható az Industria Aradana De Uleiuri S. P. A., Aradi Olaj-ipar Rt.-nál Aradon, Bulev. Regele Fer-dinánd I. (Boros Béni-tér) 22. Telefon 135. sz. 10641

SZÉP NAGY konsul-tükör eladó Str. Russu Sirianu (Aulich Lajos-u) 15 300

CSEPLŐGÉP 6-os magánjáró, teljes garnitúra eladó. Maszay Gyula Galsa, Arad megye. 3107

Ingatlan.

ARAD HÁTÁRÁBAN 10 hold szántóföld eladó. Értekezés Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 3. 3116

ELADÓ NAGY BELTELEK államvasut mellett 18 hold, melyen öt hold szőlő van, legjobb kárhán, két szilárd épülettel gyártelepítésre, parcellázásra, bolgár-kerítésre kitűnő föld. szinpártelektele-sel ellátva, Apaffy-utca 1. számú üzle-t ház eladó. Soltz Strada Prima Verii (Báthory-utca) 45. 3130

ADÓMENTES bérház városköze közelé-ben, áttekinthető lakással eladó. Bővebbet Fischer Mór üvegkereskedő. Neuman-palota. 3126

ELADÓ magánház virágos udvarral, kerttel, elfoglalható lakással. Str. Mi-nervei (Ilona-utca) 39. 3131

STRADA COGALNICEANU (Mikes Ke-lemen-utca) 13. számú ház eladó. Érte-kezhetheti Strada Seminarului (Sina-utca) 5. sz. 3134

SAROKHAZ fűszerüzlettel, modern la-kással, meglepő olcsón, hatvanezerrel megvehető Strada Episcopul D. Radu (Magyar-utca) 11. 3106

CALEA 6. VANATORI (Kürtösi-ut) 16. számú ház eladó. Bővebbet Calea 6. Vanatori (Kürtösi-ut) 12. sz. alatt. 3108

Uzletek.

VENDÉGLŐ, kétszoba berendezéssel együtt eladó Strada Episcopul D. Radu (Magyar-utca) 10. 3088

Oktatás.

OKLEVELES TANITÓNOK, jövő tan-évre, közép-, elemi iskolai magántanu-lók oktatását, gyenge tanulók correpe-tálását vállalják német, francia, román, zongora, kézimunka órákat adnak. Cim: a kiadóban. 10501

Ellátás.

ISKOLÁS FIUKAT teljes ellátásra felve-szek. Cim a kiadóban. 10500

Különféle.

ISKOLAI FEHÉRNEMŰ előnyös áron ol-csón vállalja Almási előnyomda Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 9. 3114

MŰHELYNEK, vagy raktárnak való he-lyiség kiadó Str. E. Ghîba Birta (Var-jassy József-utca) 26. 3118

MAGYARORSZÁGI megbízásokat garan-cia mellett vállalok. Állandó összekötte-tésem van Magyarország bármely irá-nyába. 19-én utazom. Cim: Kelet hírlap-iroda. 10947

TEMESVARI PATIKA joghoz tökéletes, agilis társat keresek, esetleg bérelhető, vagy megvehető. K. I. Várhaksán. 3099

Betegek és szenvedők figyelmébe!
Van szerencsém a Mosótyz-telep és környéke igen tisztelt lakóssá-gát értesíteni, hogy a Mosótyz-telepi gyógyszerár megnyitott az Apaffy-utca és Calea Bihorului (Nagyvárad-ut) sarkán levő házban a volt Gutziár-gyárral szemben, s fel van szerelve a modern követelmé-nyeknek megfelelően az összes gyógyszerekkel, bel- és külföldi kü-lölegességekkel, gyógyászati segédeszközökkel, piperecikkekkel, arc-, kéz-, fog-ápoló szerekkel stb. — Orvosi műszerek kaphatók. Farmacia la „Stea” Csill-iaq-gyógyszertár ARAD. Szőlősi Arnold gyógyszerész.

Keskenyvágányu vasutak

erdő-, bányá-, gazdasági- és iparvasutak felszerelése.

A Győri Waggongyár Angol Magyar Bank R.-T.

keskenyvágányu vasutosztálya.
Romániai képviseltek:

Arad: GEIRINGER és BÖHM okl. mér-nökök Str. Eminescu 5.
Cluj (Kolozsvár) ERDŐS MÓR okl. mérnök. 10948

Nyomjelzés! :: Tervezés!
Építés!

MATTEINE

poloska és molyirtó vállalat Arad, Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 2. sz. Elvállal nagyobb és kisebb lakások fé-regmentesítését egy évi jótállással. 3128

ÉRTESETÉS!

Tisztelettel értesitem vevőimet, hogy tisztán, házilag kezelt savanyított ká-poszta árusítását megkezdtem a Str. Consistoriului és I. I. Garagiule (Batthyány- és Csiky Gergely-utca) sarkán. Tisztelettel: 3110

Barna Kálmán.

Buteni-i fiókjintéze tükknél a vezető - könyvelői

állás betöltésére pályázatot hirdetünk.

Megkívánatlik kellő iskolai képzett-ség, a bankszakmában való jártasság és mértegekesség, valamint a román nyelv tudása.

Bizonyítványmásolatokkal felszerelt és fizetési igényt tartalmazó ajánlatok az Igazgatóság címére Arad, küldendők. Személyes bemutatkozás kívánatos. Az állás rövidesen elfoglalandó!

A KÖRÖSVÖLGYI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁR-SASÁG IGAZGATÓSÁGA. 10949

TRANSPORTS-INTERNATIONAUX

M. de BROUSSE PARIS.

Fiók: Arad, Bulevardul Regina Maria No. 3.

Transit Kurtics. 10946

Szállítás bel és külföld bármely irányába és irányából. Rendes grüjtő for-galom ugy szárazon mint vizen. Interurbán Telefon 595.

Ajánlunk elsőrendű minőségben lakkokat

ugymint: Kopállak, külső és belső, damarlakk, expresslakk, flattig, bőrlakk, rap doi, terebin, aszfaltlakk brunolein, sic-cativ, nyomdakence, továbbá hectograph anyagot, dara-bos diófapácot és parkettmázát sárga és fehér színben. Arajánlat: a készségesen szolgálunk. 10826

„OPTIMA” vegyiparvállalat, TIMISOARA, IV., Spl. stang al Begheului (Bega-balsor) 24. szám.